RAADSVOORSTEL

gemeente opmeer

Postregistratienummer	21.0014230

Onderwerp	Septembercirculaire 2021
Sector	Bestuurs- en Organisatie ondersteuning
Portefeuillehouder	H.P.J.M. ter Veen
Steller	S. Kuin-Sealtiel

Beslispunten

1. De financiële gevolgen van de septembercirculaire 2021 voor het boekjaar 2021 te verwerken in de begroting 2021
2. De financiële gevolgen van de septembercirculaire 2021 vanaf het boekjaar 2022 te verwerken in de meerjarenbegrotingbegroting 2022

Kernboodschap

Bij de meicirculaire 2021 moesten wij u melden dat die geen rooskleurig beeld gaf voor de komende jaren. De boodschap bij de septembercirculaire is gelukkig een stuk positiever, hoewel een kanttekening nog steeds op zijn plaats is. Belangrijke besluiten over de herijking van het gemeentefonds en over structureel extra geld ter compensatie van de hoge lasten voor jeugdzorg zijn nog niet genomen. Daarentegen worden de accressen verhoogd, waar ze in mei nog verlaagd werden.
Voor zowel 2021 als 2022 wordt er opnieuw incidenteel extra geld toegevoegd voor de corona steunpakketten. Ook worden wij in 2022 eenmalig niet belast met de opschalingskorting. Dit alles zorgt voor een positieve toename van het Gemeentefonds.
De compensatie voor de kosten voor jeugdzorg in 2022 is in de septembercirculaire definitief toegekend. En vanaf 2023 mogen wij een stelpost aanhouden van maximaal 75%, totdat het nieuwe kabinet een besluit neemt over definitieve bekostiging van de jeugdzorg. Deze inkomsten hebben we al bij de begroting ingerekend, waardoor dit nu geen extra toename is.

Een uitgebreide toelichting op de individuele posten vindt u bij de toelichting op de mutaties onder de tabel.
Het positieve effect van de septembercirculaire 2021 is als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Financieel effect septembercirculaire 2021	184.000	238.000	36.000	13.000	40.000

In de Programmabegroting 2022-2025 gaan wij al uit van een positief meerjarenperspectief. Met deze septembercirculaire verstevigen wij dit beeld. Maar zolang er nog geen duidelijkheid is over structurele bekostiging van de jeugdzorg, geen duidelijkheid is over de herijking en verdeling van het nieuwe gemeentefonds en er nog nieuwe uitdagingen op ons pad komen waarvoor (nog) geen middelen beschikbaar zijn gesteld is het vanaf 2023 nog steeds een wankel evenwicht.

In onderstaande tabel ziet u het effect van de uitkomst van de septembercirculaire 2021 ten opzichte van de meicirculaire 2021. Onderaan treft u de nieuwe stand van de meerjarenbegroting aan.

effecten septembercirculaire 2021	2021	2022	2023	2024	2025	
Geraamde inkomsten na septembercirculaire 2021	**16.531.000**	**17.024.000**	**16.893.000**	**16.954.000**	**17.103.000**	
Geraamde inkomsten na meicirculaire 2021	16.236.000	15.988.000	15.969.000	16.037.000	16.200.000	
Toename Algemene Uitkering na doorrekening septembercirculaire	**295.000**	**1.036.000**	**924.000**	**917.000**	**903.000**	A
AF: Reeds opgenomen in begroting 2022-2025						
stelpost herijking algemene uitkering			180.000	205.000	205.000	
compensatie jeugdgelden		630.000	383.000	351.000	312.000	
stelpost toename septembercircualire		150.000	150.000	150.000	150.000	
Totaal reeds in begroting 2022-2025 opgenomen		***780.000***	***713.000***	***706.000***	***667.000***	B
Toename A.U.	**295.000**	**256.000**	**211.000**	**211.000**	**236.000**	C (A-B)
Mutaties in de begroting n.a.v. septembercirculaire 2021:						
Integratie Uitkering Participatie		-3.000	-5.000	-7.000	-9.000	
5e Steunpakket Corona	111.000	21.000	0	0	0	
Verlaging stelpost herijking			180.000	205.000	205.000	
Totaal nog op te nemen lasten	***111.000***	***18.000***	***175.000***	***198.000***	***196.000***	D
Financieel effect septembercirculaire 2021	**184.000**	**238.000**	**36.000**	**13.000**	**40.000**	E (C-D)
Saldo MJP Programmabegroting 2022-2025		119.000	92.000	135.000	11.000	F
Structurele mutaties Najaarsnota 2021		-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	G
Stand van de Meerjarenbegroting 2022-2025		**332.000**	**103.000**	**123.000**	**26.000**	E+F+G

Hieronder lichten wij de belangrijkste mutaties toe:

Jeugdzorg

Ongetwijfeld de omvangrijkste mutatie in de septembercirculaire is de definitieve verdeling van € 1,305 miljard voor het jaar 2022 ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Voor Opmeer is dat € 630.000. Dit bedrag is al opgenomen in de Programmabegroting 2022.

Voor de jaren 2023 en volgende moet een nieuw kabinet nog een besluit nemen. Op voorhand hebben het Rijk, de VNG en het IPO afgesproken dat de gemeenten de bedragen als stelpost mogen opnemen in de begroting zoals de Arbitragecommissie die heeft bepaald met inachtneming van de zogenaamde hervormingsagenda. Hiervoor geldt echter vanuit het behoedzaamheidsprincipe een maximum van 75%.
Voor Opmeer betekent dat voor het jaar:
2023: € 383.000
2024: € 351.000
2025: € 312.000

Wij hadden met instemming van de provinciaal toezichthouder al een stelpost in de begroting van € 140.000, zodat we in totaal op respectievelijk € 523.000, € 491.000, € 452.000 uitkomen. Deze bedragen zijn opgenomen in onze Programmabegroting.

In 2021 wordt nog een nabetaling van € 25.000 verstrekt op de meicirculaire. Dit is een incidenteel voordeel in 2021.

Accressen en nominale ontwikkelingen

Als het Rijk meer geld uitgeeft, krijgen de gemeentes ook evenredig meer geld. Deze methode 'samen de trap op en samen de trap af' wordt het accres genoemd. De accressen 2020 en 2021 zijn vastgeklikt op het niveau van de meicirculaire 2020. Dit om rust en stabiliteit te creëren tijdens de corona-pandemie en er vindt geen afrekening plaats.
In de septembercirculaire 2021 zijn de accressen vanaf 2022 weer bijgewerkt.

Vanaf 2022 zijn de hogere accressen volgens de circulaire het gevolg van hogere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe werd aangenomen. Ook in de jaren na 2022 is het accres naar boven bijgesteld als gevolg van verwachte uitgaven voor klimaatmaatregelen, compenseren gedupeerden van de kinderopvangtoeslag, zorg en de EU-afdrachten.
In onze Programmabegroting hebben wij reeds rekening gehouden met een toename van het accres en daarvoor een stelpost van € 150.000 structureel opgenomen.

Naast de accressen zijn er mutaties in de Algemene Uitkering die worden veroorzaakt door wijzigingen in de maatstafgewichten en de wegingsfactoren en door wijziging van aantallen in de maatstaven. Dit heeft ook gevolgen voor de hoogte van de algemene uitkering. U kunt hierbij denken aan mutaties van aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. Vanaf 2022 is dat jaarlijks ruim € 200.000.
Deze posten zijn aan schommelingen onderhevig en zijn sterk afhankelijk van de groei en samenstelling van onze Gemeente en de vergoeding die wij daarvoor ontvangen in de Algemene Uitkering.

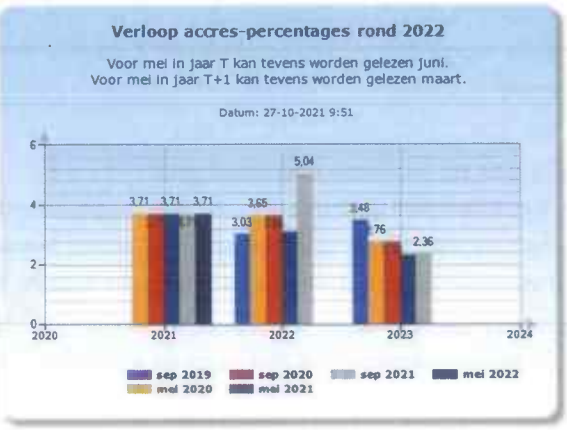
De mutaties ten opzichte van de meicirculaire 2021 zijn als volgt:

	Accres	Nominaal
• 2022:	€ 310.000 en	€ 228.000
• 2023:	€ 347.000	€ 237.000
• 2024:	€ 352.000	€ 248.000
• 2025:	€ 399.000	€ 217.000

Bij de meicirculaire 2023 rekent het Rijk af over het jaar 2022. Wanneer het Rijk uiteindelijk minder heeft uitgegeven in 2022, worden de gemeentes weer gekort (trap af). De ervaring leert dat bij het verschijnen van de verschillende circulaires er veel pieken en dalen in de accressen en nominale ontwikkelingen zitten. Dat maakt het voor gemeenten lastig om reëel te begroten. Daarom wordt hier door ons bij de berekening van de septembercirculaire al rekening mee gehouden, zodat wij niet geconfronteerd worden met teruglopende inkomsten en een stabiel financieel meerjarenperspectief kunnen presenteren. Hiervoor hebben wij in 2022 een bedrag van € 250.000 opgenomen en vanaf 2023 € 150.000.

In onderstaande overzichten ziet u hoe het accres zich over de jaren beweegt en hoe dat per circulaire binnen een jaar fluctueert. De accressen worden bepaald door het Rijk.

BTW compensatiefonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt € 3,25 miljard voor gemeenten in 2021. Gemeenten kunnen hun (overheids) BTW declareren bij het Rijk tot dit bedrag. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage.

Door de bevriezing van het accres in 2020 en 2021 is het plafond in die jaren ook gefixeerd. In het systeem is opgenomen dat jaarlijks bij de septembercirculaire een voorschot wordt verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire volgend op het kalenderjaar volgt dan de afrekening.
In de septembercirculaire bedraagt het voorschot voor het jaar 2021 € 115.000. Wij hielden rekening met € 59.000, waardoor we in 2021 incidenteel € 56.000 meer krijgen.
Vanaf 2022 houden we rekening met een voorschot van € 95.000, wat structureel € 36.000 hoger is dan bij de meicirculaire.

Opschalingskorting

Het gaat hierbij om een korting op de Algemene Uitkering om gemeenten te stimuleren te herindelen. De opschalingskorting wordt door gemeenten als zeer oneerlijk ervaren omdat het principe van herindelen van bovenaf opgelegd is, terwijl dat later weer is ingetrokken. Daarmee viel de basis onder de korting weg, maar is toch gehandhaafd door het Rijk.

In de septembercirculaire 2021 is bekend gemaakt dat de opschalingskorting (net als in 2020 en 2021) in 2022 incidenteel geschrapt wordt. Dat betekent een incidentele meevaller van € 143.000 in 2022.

Steunpakket corona

Het gaat hier om de volgende eenmalige compensaties:

- € 79.000 in 2021 voor Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK).
- € 32.000 in 2021 voor lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen.
- € 3.000 in 2022 voor re-integratie dienstverlening aan bijstandsgerechtigden.
- € 12.000 in 2022 voor gemeentelijk schuldenbeleid.
- € 6.000 in 2022 voor bijzondere bijstand.

Wij stellen voor om de beschikbaar gestelde bedragen toe te voegen aan het corona noodfonds in het begrotingsjaar 2022.

Herijking Verdeling Gemeentefonds

Op basis van de huidige herziene verdeling lijkt Opmeer als voordeelgemeente uit de bus te komen.
Daarom hebben we bij de Kadernota rekening gehouden met een extra inkomstenpost van € 180.000 in 2023 en € 205.000 in 2024 en 2025 als gevolg van de herijking van het gemeentefonds.
Inmiddels lijkt de herijking vertraging op te lopen. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft kanttekeningen geplaatst bij de huidige berekening en heeft het Ministerie van BZK gevraagd de berekening aan te passen. Het is onzeker hoe de nieuwe berekening er uit komt te zien. Ook is de haalbaarheid van de ingangsdatum van 1 januari 2023 nog geen zekerheid.
Daarom stellen wij u voor de raming zoals wij bij de Kadernota hebben voorgesteld uit de Programmabegroting te halen. Het structurele begrotingssaldo blijft dan nog steeds positief en wij lopen dan geen risico op tegenvallende herverdeeleffecten.

Het college van burgemeester en wethouders

Datum: 26 oktober 2021

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 oktober 2021

besluit:

1. de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2021 voor het boekjaar 2021 te verwerken in de begroting 2021;
2. de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2021 vanaf het boekjaar 2022 als 1e begrotingswijziging te verwerken in de meerjarenbegroting 2022.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 10 november 2021.

voorzitter
G.J. van den Hengel

griffier
M. Versteeg